

Factsheet Wettelijk kader

Inleiding

Voor het toepassen van grond en baggerspecie in een diepe plas gelden ondermeer de kaders van het Besluit bodemkwaliteit. Voor een initiatief tot verondieping van een plas moet worden aangetoond dat deze nuttig en functioneel is. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer een verondieping bijdraagt aan het herstel van de natuur- en ecologische waarden van een diepe plas. De huidige wet- en regelgeving biedt de mogelijkheid om vast te leggen welke ontwikkelingen in en rond diepe plassen gewenst zijn. Dit kan een initiatiefnemer vervolgens gebruiken voor de onderbouwing dat zijn toepassing nuttig en functioneel is. Tevens kan de waterbeheerder in een Nota bodembeheer aangeven welke mogelijkheden en ruimte hij ziet voor het nuttig toepassen van grond of baggerspecie. Regionale overheden kunnen in overleg met het lokale bestuur en belangenorganisaties de gewenste ontwikkelingen bespreken. Door deze vast te leggen in democratisch vast te stellen plannen is hierop inspraak mogelijk. Daarbij kunnen alle betrokken partijen hun belangen inbrengen. Omdat ook bovenlokale belangen een rol kunnen spelen, ligt de regie of sturing van dit proces bij de provincie. Deze werkwijze waarborgt een brede maatschappelijke afweging die resulteert in een democratisch genomen besluit.

Sturing op gewenste ontwikkelingen

Het Rijk, de provincie, gemeenten en waterschappen kunnen in hun gebiedsvisies sturing geven en randvoorwaarden stellen voor de gewenste ontwikkelingen in een gebied. De randvoorwaarden kunnen worden vertaald naar diverse planvormen en verordeningen. Hierbij kan worden gedacht aan structuurvisies, bestemmingsplannen, waterplannen, etc. De verondieping/ herinrichting van een plas moet passen en bijdragen aan de gewenste ontwikkeling van een gebied. Daarmee kan worden aangetoond dat een verondieping nuttig en functioneel is. Dit is een randvoorwaarde om een verondieping binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit mogelijk te maken.

Besluit bodemkwaliteit

Om grond en baggerspecie op grond van het Besluit bodemkwaliteit te mogen toepassen bij het herinrichten van een diepe plas moet worden voldaan aan elk van de volgende drie voorwaarden.

1. De toepassing moet functioneel zijn (artikel 5 Besluit bodemkwaliteit).
Het Besluit bodemkwaliteit is alleen van toepassing als de toepassing functioneel is. Een toepassing is alleen functioneel indien aan de volgende criteria is

voldaan:

- bij het toepassen van afvalstoffen moet er sprake zijn van nuttige toepassing zoals bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer¹⁾;
  - er mag niet meer materiaal worden toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing;
  - de toepassing moet volgens gangbare maatstaven nodig zijn op de plaats waar deze plaatsvindt of onder de omstandigheden waarin deze plaatsvindt.
2. Het moet gaan om een toepassing die in artikel 35 van het Besluit bodemkwaliteit is genoemd. 11.1
3. De grond en baggerspecie moet voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit. Het toetsingskader bepaalt de eisen die gelden.

Tevens moet worden voldaan aan de zorgplicht van artikel 7 van het Besluit bodemkwaliteit. De Handreiking herinrichting van diepe plassen bevat aanvullende informatie voor het bevoegd gezag over het toepassen van grond en baggerspecie bij het herinrichten van diepe plassen die van belang is voor de beoordeling of de toepassing voldoet aan de zorgplicht.

Besluit bodemkwaliteit; zorgplicht

Voor degene die grond of baggerspecie toepast of laat toepassen in een diepe plas geldt de zorgplicht van artikel 7 van het Besluit bodemkwaliteit. De zorgplicht is van toepassing op situaties waarbij de (mogelijke) nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de overige verplichtingen van het Besluit bodemkwaliteit. In die situaties zijn initiatiefnemers verplicht om deze gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Deze nadelige gevolgen moeten voor de initiatiefnemer wel (redelijkerwijs) kenbaar zijn. In de Circulaire en de Handreiking herinrichting van diepe plassen wordt informatiegegeven over de factoren die in het kader van de zorgplicht van belang zijn voor degenen die grond of baggerspecie in diepe plassen toepassen of laten toepassen. Dit is in de Handreiking als aanvullend toetsingskader

---

1) Dit artikel verwijst naar richtlijn nr. 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen (PbEU L 114), die in bijlage IIB een niet limitatieve opsomming van handelingen bevat die als nuttige toepassing van afvalstoffen worden aangemerkt.

verwerkt. Basis daarvoor is de zorgplicht.

Besluit bodemkwaliteit; zorgplicht: Aanvullend milieuhygiënisch toetsingskader

In het kader van en op basis van de zorgplicht bevat de Handreiking herinrichting van diepe plassen gegevens met betrekking tot relevante factoren. Een en ander in de vorm van een aanvullend milieuhygiënisch toetsingskader, dat van belang is voor toepassingen van meer dan 5000 m³ grond of baggerspecie afkomstig van buiten de diepe plas. Daarbij maakt de Handreiking onderscheid tussen vrijliggende en niet-vrijliggende diepe plassen. De Handreiking introduceert een aanvullend generiek toetsingskader en een aanvullend locatiespecifiek toetsingskader. Met het locatiespecifieke toetsingskader, dat wordt vastgelegd in gebiedsspecifiek beleid in de vorm van een nota bodembeheer (besluit op grond van artikel 45 Besluit bodemkwaliteit), kan het bevoegd gezag aanvullende milieuhygiënische eisen stellen aan nutriënten, contaminanten en bodemvreemd materiaal.

Toets aan andere wettelijke kaders

Naast een Besluit bodemkwaliteit kunnen andere vergunningen nodig zijn voor het initiatief, zoals bijv. een (gemeentelijke) omgevingsvergunning voor een inrichting of aanleg activiteit, een watervergunning voor gebruik van een rijkswaterstaatswerk, een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) of een ontheffing in het kader van de Keur of Flora- en Fauna wet of een Ontgrondingenvergunning.

Factsheet 'Toepassing buitenlandse grond en baggerspecie in diepe plassen'
Controle en Handhaving

Betrokken handhavingsinstanties (bestuursrechtelijke handhaving):

- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
- RWS
- Waterschappen.

Voorwaarden en beperkingen grensoverschrijdend transport bodem en baggerspecie

1. Het is verboden grond of baggerspecie te importeren die niet kan worden hergebruikt of gereinigd.
2. Voorafgaand aan het transport is een EVOA-beschikking nodig.
3. Bij de EVOA Kennisgeving moet een 'voorbeeld' onderzoek (Milieuhygiënische verklaring (MHV)), rapport van een erkend bedrijf) gevoegd. Hiermee geeft de kennisgever aan dat de daadwerkelijke overbrenging van grond vergezeld gaat van een gelijksoortig rapport behorende bij de over te brengen grond/baggerspecie. Dit om aan te tonen dat de grond baggerspecie kan worden hergebruikt en voldoet aan het Besluit bodemkwaliteit.
4. De gemelde stroom afvalstoffen kan dan vervolgens in meerdere delen/vrachten worden aangevoerd.
5. Per transport moet vervolgens een zogenaamde drie dagen melding worden verricht. Bij de melding zelf zit geen milieu-hygiënische verklaring. De chauffeur of een schipper moet hierover, tijdens het transport, wel beschikken.

Controle en handhaving toepassen buitenlandse grond in diepe plassen

Het Besluit bodemkwaliteit maakt in Nederland handhaving langs de hele keten mogelijk. Dit betekent dat elke schakel in de keten in Nederland kan worden gecontroleerd, van productie tot uiteindelijke toepassing. De waterbeheerder ziet bij een verondieping van een plas onder meer toe op de verantwoordelijkheden van de aannemer en de opdrachtgever. De inspectie Leefomgeving en Transport ziet toe op het overig deel van de keten. De bevoegdheidsverdeling is als volgt:

Rol ILT:

- 1. EVOA.** De ILT beoordeelt de aanvraag voor de EVOA beschikking en kan tijdens het transport administratief controleren of aan de EVOA vereisten en de voorwaarden uit de beschikking is voldaan (o.a. zijn de juiste kwaliteit gegevens aanwezig).
- 2. Besluit bodemkwaliteit:** De ILT controleert in Nederland o.a. de bedrijven die erkend zijn om de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie in een diepe plas te onderzoeken.

Grond die uit het buitenland afkomstig is en in Nederland wordt toegepast moet daaraan voorafgaand volgens het Nederlands recht (Bbk) worden onderzocht. Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een erkend bedrijf (zgn. bodemintermediair). Dit kan een Nederlands of een buitenlands erkend bedrijf zijn. De ILT kan niet in het buitenland bodemintermediairs controleren. Dat kunnen de certificerende instellingen wel. Anders gezegd er is wel privaat maar geen publiek toezicht mogelijk.

Een belangrijk onderdeel van het Bbk is dat schone grond niet mag worden gemengd met vervuilde grond. Daarnaast is ILT ook bevoegd voor de toepassing wanneer de opdrachtgever voor het verondiepen RWS is!

Rol Rijkswaterstaat /waterschap:

1. **Bbk:** Het waterschap of Rijkswaterstaat (waterkwaliteitsbeheerder, bevoegd gezag) moet voor het toezicht op het herinrichten van diepe plas een toezicht- en handhavingsplan maken. Voor het toezicht en de handhaving kan gebruik gemaakt worden van het HUM-Bbk (Handhavings Uitvoerings Methode –Bbk). Naast alle controlemomenten vooraf controleert waterschap of Rijkswaterstaat ook tijdens de uitvoering van de herinrichting. Bij het voornemen tot toepassing van een partij grond en baggerspecie in een watersysteem krijgt waterbeheerder 5 dagen van tevoren een melding (via meldpunt bodemkwaliteit van Bodemplus). Bij de melding wordt de rapportage (Milieuhygiënische verklaring, zelfde als bij de EVOA) behorende bij de partij grond en bagger gevoegd zodat de waterkwaliteitsbeheerder zich kan vergewissen van de kwaliteit van de grond/baggerspecie. Binnen 5 dagen moet de waterbeheerder toetsen of de melding toereikend is. Dit betreft een administratieve controle. De inspecteur bepaalt vervolgens of naar aanleiding van de melding een controle in het veld wordt uitgevoerd. In een voorkomend geval kan een inspecteur besluiten om de kwaliteit van een partij, administratief en door bemonstering en analyse, te verifiëren. De initiatiefnemer moet desgevraagd gegevens kunnen overleggen waaruit blijkt dat gewerkt wordt binnen de randvoorwaarden van het Bbk. Indien omwonenden of belanghebbenden onregelmatigheden of afwijkingen vermoeden, kunnen deze een verzoek tot handhaving indienen bij het betreffende bevoegd gezag. Indien niet volgens de ingediende methoden gewerkt wordt, kan de waterbeheerder de werkzaamheden stil leggen en worden met de initiatiefnemer afspraken gemaakt over het oplossen van de geconstateerde onregelmatigheden. Indien noodzakelijk kunnen bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen genomen worden.

Nota bodembeheer diepe plassen.

Juridisch kader

Nota's bodembeheer bevattende een gebied specifiek toetsingskader voor de algemene toepassing van grond en baggerspecie, inhoudende de vaststelling lokale maximale waarden op grond van art. 45 Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

De Minister van IenW kan met betrekking tot Rijkswateren voor het toepassen van grond of baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 35, onderdeel a, c tot en met e en h, Bbk voor een aangewezen bodembeheergebied lokale maximale waarden vaststellen voor de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, waarop of waarin de grond of baggerspecie wordt toegepast, alsmede een percentage bodemvreemd materiaal vaststellen dat afwijkt van het percentage, bedoeld in artikel 34, tweede en derde lid, Bbk tot een maximum van 20 gewichtsprocenten.

De lokale maximale waarden kunnen voor het toepassen van baggerspecie niet boven de interventiewaarden en voor het toepassen van grond niet boven de maximale waarden voor de bodemfunctieklasse industrie worden vastgesteld en het afwijkende percentage bodemvreemd materiaal kan worden vastgesteld, indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 44, tweede lid, Bbk.

De generieke toetsing is beperkt tot licht verontreinigde grond en baggerspecie, terwijl gebied specifiek in een beperkt aantal gevallen toepassing van ernstig verontreinigde grond en baggerspecie mogelijk is.¹

In de Nota's bodembeheer zijn in de regel geen restricties gesteld aan de plaats van herkomst van de toe te passen grond en baggerspecie. Aanvoer van grond uit het 'verre' buitenland vanuit economische motieven was bij het opstellen van het Bbk niet voorzien.

Praktijk

De eerste Nota bodembeheer is door RWS (namens Onze Minister) in oktober 2011 vastgesteld. Het betreft "de Koornwaard" nabij Den Bosch. Sinds het vaststellen van de Circulaire herinrichting van diepe plassen van 24 december 2010 zijn op verzoek van initiatiefnemers tot het verondiepen van diepe plassen inmiddels ca. 15 Nota's bodembeheer voor diepe plassen in Rijkswateren vastgesteld. 11.1

Maatregel

11.1

¹ NvT Bbk, Stb. 2007, 469, pag. 45.

11.1

Notitie t.b.v. overleg BRL 9344 op 16 november 2018

Advies

- 11.1 [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Vragen

- Op welke materialen ziet deze BRL nu precies? 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Achtergrondinformatie

De BRL 9344 is nieuw. Deze BRL gaat over de milieuhygienische kwaliteit van de fractie <500 µm vrijkomend bij de bewerking van primaire steenachtige materialen.

Chronologisch overzicht in het kader van de wijziging van de Regeling bodemkwaliteit

In verband met de actualisatie van bijlage C van de Regeling bodemkwaliteit is door SBK in april 2017 de BRL 9344 aangeboden.

In deze BRL stond de volgende alinea:

1.2. Toepassingsgebied

De fractie <500 µm vrijkomend bij de bewerking van primaire steenachtige materialen wordt toegepast als niet-vormgegeven bouwstof of als grond. Het product is qua herkomst een bouwstof. De beoogde toepassing is echter ook als grond, dat wil zeggen niet terugneembaar op of in de bodem. Aangezien het product aantoonbaar voldoet aan de maximale samenstellingswaarden voor grond, ook voor metalen die niet opgenomen zijn in het standaard analysepakket voor grond, mag het product ook als grond worden toegepast. Het toepassingsgebied betreft de GWW sector, met name, maar zich niet beperkt tot, zand in zandbed of in ophogingslagen.

De primaire steenachtige materialen kunnen worden geproduceerd uit primair gewonnen gesteente (afkomstig uit steengroeven) of uit primair gewonnen grind en keien (gebaggerde of afgegraven sedimenten). Alle andere herkomsten, waaronder de verweking van gerecycled grind of steenslag, zijn uitgesloten. Producten afkomstig uit een maalproces (vulstoffen) zijn eveneens uitgesloten.

In juni 2017 is door I&W de volgende reactie naar SBK gegeven:

11.1 [redacted]

11.1

11.1

1

11.1

11.1

Vervolgens is de BRL voorzien van aanpassingen op 26 juni 2018. Het toepassingsgebied is nu als volgt omschreven:

1.2. Toepassingsgebied

De fractie <500 µm vrijkomend bij de bewerking van primaire steenachtige materialen wordt toegepast als grond. Het toepassingsgebied betreft de GWW sector, met name, maar zich niet beperkend tot, zand in zandbed of in ophogingslagen.

De primaire steenachtige materialen zijn afkomstig uit primair gewonnen gesteente (afkomstig uit steengroeves) of uit primair gewonnen grind en keien (gebaggerde of afgegraven sedimenten). Alle andere herkomsten, waaronder de verweking van gerecycled grind of steenslag, zijn uitgesloten. Producten afkomstig uit een maalproces (vulstoffen) zijn eveneens uitgesloten.

Bijlage 1: (belangrijkste) mailwisseling met daarin overzicht van de discussie

Bijlage 2: teksten Bbk en NvT

Bijlage 2 Bbk en NvT

Bouwstof: materiaal waarin de totaalgehalten aan silicium, calcium of aluminium tezamen meer dan 10 gewichtsprocent van dat materiaal bedragen, uitgezonderd vlakglas, metallisch aluminium, grond of baggerspecie, dat is bestemd om te worden toegepast;

NvT:

Bouwstof – Steenachtig materiaal bedoeld om te worden toegepast in een werk. Het gaat hierbij dus niet om grondstoffen of halffabrikaten. Die vallen buiten dit besluit. Ook bouwstoffen die zijn vervaardigd, maar die niet aan de eisen blijken te voldoen en die vervolgens worden afgevoerd, zijn niet bedoeld om te worden toegepast.

Grond: vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, niet zijnde baggerspecie;

NvT:

De basisdefinities zijn gebaseerd op de samenstelling van het materiaal. De directe herkomst van het materiaal is daarmee niet bepalend voor de vraag of er sprake is van grond of baggerspecie. Ook materiaal dat aan de samenstellingskenmerken voldoet, maar dat niet rechtstreeks vrijkomt uit de bodem, bijvoorbeeld omdat het eerder is toegepast, kan derhalve onder de definities vallen. Wel zal het steeds gaan om materiaal dat oorspronkelijk afkomstig is uit de bodem. Het moet immers gaan om materiaal «in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen». Met «van nature worden aangetroffen» wordt niet zozeer bedoeld op de directe herkomst van de gronddeeltjes, maar op de samenstelling van het materiaal. Het gaat erom dat het toe te passen product gronddeeltjes bevat (een samenstelling heeft) welke overeenkomt met gronddeeltjes die van nature in de bodem voorkomen en daarmee dat het toe te passen product dus ook geschikt is om als bodem te kunnen worden toegepast. Het materiaal hoeft dus niet rechtstreeks uit de bodem te komen, maar moet wel vergelijkbaar zijn met materiaal dat rechtstreeks uit de bodem komt.

Sorteer- en breker) Zeefzand

Zeefzand is een verzamelnaam voor een product dat vrijkomt bij het proces van sorteren, breken en afzeven van met name bouw en sloopafval en heeft als zodanig geen relatie met bodemmateriaal.

Het kan afkomstig zijn van bouw- en sloopafval maar ook van overig afval. Vanuit de oorsprong kan het materiaal belast zijn met allerlei niet-bodem gerelateerde bestanddelen zoals o.a. gips, piepschuim, glas, keramiek en metaaldeeltjes, etc. Zeefzand is derhalve in het algemeen een volledig bodemvreemd product.

De enige overeenkomst tussen grond en zeefzand is gelegen in de korrelgrootteverdeling, dit komt omdat het hoofdaandeel van bouw en sloopafval afkomstig is van steenachtig materiaal welke direct (natuursteen) of indirect (klei voor bakstenen, zand voor beton) afkomstig is uit de bodem.

Op basis van het bovenstaande kan gesteld worden dat zeefzand geen grond betreft. Zeefzand zal in de regel een niet-vormgegeven bouwstof betreffen, tenzij het aandeel grond in die niet vormgegeven bouwstof groter is dan 20%.

Een uitzondering op het bovenstaande wordt gevormd door de situatie dat met het afzeven is beoogd om bodemdeeltjes af te zeven, bijvoorbeeld bij het uitzeven van een bodemlaag waarin

veel puin aanwezig is. In dergelijke gevallen heeft het zeefzand wel een relatie met bodemmateriaal en dient het als grond te worden beschouwd.

Zand uit zeefzand

De situatie is anders bij de beoordeling van het zand dat vrijkomt bij de afscheiding in een zandscheidings- of reinigingsinstallatie. Dit zand voldoet aan de definitie van grond, het zand is immers gebruikt om beton en bakstenen te maken, waarbij het zand dus in een product is opgesloten en het zand komt na een bewerkingsproces weer vrij. Dit zand kan normaliter gewoon een bodemfunctie vervullen. Aandacht daarbij is wel noodzakelijk voor de voorgeschiedenis van het zand afkomstig uit de reiniging van zeefzand. Vanwege de vermenging met allerlei soorten materialen is het noodzakelijk meer parameters te onderzoeken dan de parameters die regulier worden onderzocht, met name de uitloging van sulfaat is vaak een probleem bij gereinigd zand uit zeefzand. Dergelijke elementen moeten onderdeel zijn van een beoordelingsrichtlijn of de procedure bij partijkeuringen, waarbij de voorgeschiedenis van de partij ook aanleiding kan zijn voor het aanpassen van het analysepakket en voor het zonodig apart bewerken van de stroom zeefzand ten opzichte van andere materiaalstromen (ook grond en RKGV worden in dergelijke installaties gereinigd). Het apart reinigen van deze stroom kan noodzakelijk zijn indien de kwaliteit van het gereinigde zeefzand anders is dan de kwaliteit van de overige gereinigde materialen.

Boorgruis & Bentoniet

Boorgruis is niets anders dan grond die is ontgraven door middel van een boortechniek. Ter voorkoming van het instorten van het boorgat wordt boorspoeling gebruikt. Voor de ondiepe boringen is dat vaak bentoniet (natuurproduct) en voor de diepere boringen wordt vaak een oliehoudende boorspoeling gebruikt. De olie in het oliehoudende boorgruis wordt na het vrijkomen gedestilleerd waarna dus feitelijk de oorspronkelijk ontgraven bodem resteert. Daar is de conclusie dus dat het materiaal grond betreft. Het Bentoniethoudende boorgruis, dat tevens grootschalig vrijkomt bij het horizontaal boren van tunnels en leidingen wordt veelal teruggewonnen en opnieuw als bentoniet ingezet en de resterende bentoniet/grondmengsels worden ontwaterd en bevatten dus gronddelen en bentoniet. Aangezien bentoniet een natuurproduct is afkomstig uit de bodem, betreft deze materiaalstroom ook grond.

Immobilisaten en stabilisaten

Immobilisaten en stabilisaten betreffen producten waarin grond is vermengd met onder andere cement om enerzijds de uitloging te beperken en anderzijds de constructieve eigenschappen van het materiaal te verbeteren. Immobilisaten en stabilisaten betreffen geen producten met een samenstelling in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen en zijn dus vormgegeven of niet-vormgegeven bouwstoffen.

Liz van Duin

BestuurskernDir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
WaddenDen Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag**Contactpersoon****10.2.e**
Senior BeleidsmedewerkerM +31(0)6-**10.2.e**
10.2.e@minienw.nl

memo

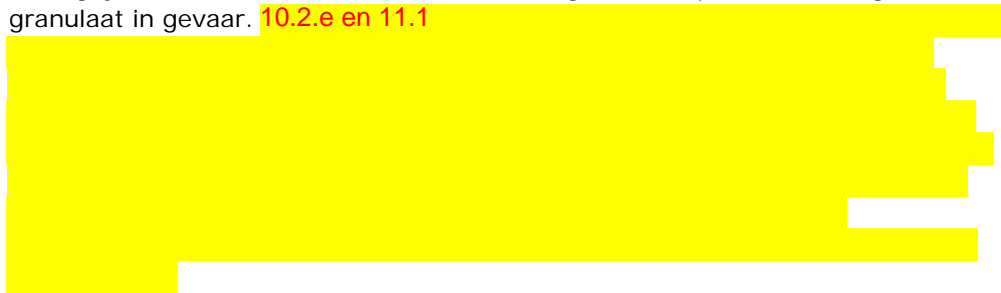
Directeurenoverleg granuliet

Datum

29 juli 2019

Aanleiding

Er loopt op dit moment een handhavingszaak (RWS) tegen de toepassing van granuliet in diepe plassen. Granuliet is een bijproduct van de productie van 'graniet granulaat'. Graniet granulaat wordt in grote hoeveelheden toegepast in de asfaltindustrie. Granuliet Import Benelux (GIB) is hiervoor één van de belangrijkste leveranciers. Door de handhaving komt de productie van graniet granulaat in gevaar. **10.2.e en 11.1**

Doel**11.1****Achtergrond**

Sinds het voorjaar van 2018 loopt er bij RWS een handhavingszaak tegen de toepassing van 'granuliet' in diepe plassen. **11.1**

11.1

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

10.2.e 11.1

Datum

29 juli 2019

11.1

11.1

11.1

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum

29 juli 2019

Politieke context

11.1

10.2.e

Senior Beleidsmedewerker

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum

29 juli 2019

Elementen artikel 1 Bbk, definitie grond	NvT (elementen) Bbk (paragraaf 4.3.5.)	Granuliet (getoetst aan de elementen van de definitie grond, het element "organisch stof in een verhouding en een structuur zoals deze van nature in de bodem worden aangetroffen" is geïnterpreteerd aan de hand van de belangrijkste elementen van de nota van toelichting (dit deel biedt mijns inziens ruimte voor interpretatie (zie het groen gearceerde)))
Vast materiaal		Ja
Bestaat uit minerale delen		Ja
Maximale korrelgrootte van 2 millimeter		< 2 mm
Organisch stof in een verhouding en een structuur zoals deze van nature in de bodem worden aangetroffen	<ul style="list-style-type: none"> • Basisdefinitie grond is gebaseerd op de samenstelling van het materiaal; • Fijn bodemmateriaal; • Grond kan bijna geen organisch stof bevatten zoals bij dekzanden; • Directe herkomst van een materiaal is niet bepalend voor de vraag of sprake is van grond; • Materiaal dat niet rechtstreeks uit de bodem komt, kan onder de definitie grond vallen. Moet wel om materiaal gaan die oorspronkelijk uit de bodem komt; • Met 'van nature worden aangetroffen' wordt niet zozeer bedoeld op de directe herkomst van de gronddeeltjes, maar op de samenstelling van het materiaal. • Het toe te passen product moet deeltjes bevatten (een samenstelling hebben) die overeenkomt met gronddeeltjes die van nature in de bodem voorkomen en het daarmee toe te passen product ook geschikt maakt als bodem. • Het toe te passen materiaal moet duurzaam een bodemfunctie kunnen vervullen. • Materiaal met een zeker aandeel ander fysisch materiaal moet duurzaam een bodemfunctie kunnen vervullen. • Het vroegere criterium dat het materiaal niet door de mens mocht worden geproduceerd is verlaten. Het materiaal mag nu dus wel door de mens worden geproduceerd. 	<p>Ja</p> <p><i>De basisdefinitie van grond is gebaseerd op de samenstelling en de vraag of het materiaal duurzaam een bodemfunctie kan vervullen. Het gegeven dat granuliet geen organisch stofgehalte bevat, niet uit Nederland afkomstig is en geproduceerd door de mens is niet een onderscheidend criterium. Zie hiervoor links de elementen uit de NvT. Zo bevatten dekzanden ook bijna geen organisch stofgehalte. Van 'nature aangetroffen' heeft niet betrekking op de herkomst, maar meer op de samenstelling van het materiaal.</i> ^{11.1}</p> <p>11.1</p> <p>11.1</p> <p>11.1</p> <p>11.1</p>

		11.1
Van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter		Niet van toepassing
Niet zijnde baggerspecie		Niet van toepassing

Voorbeelden NvT grond / bouwstof

In aanvulling op het vorenstaande nog het volgende. In paragraaf 4.3.5. van de NvT van het Bbk worden de volgende voorbeelden genoemd waarbij de vraag (in het kader van de consultatie) is beantwoord of het materiaal moet worden gekenmerkt als grond of bouwstof: Rioolkolken en gemalenslib, veegzand (RKGv), Zand uit de reiniging van RKGv, Zeefzand, Zand uit de reiniging van zeefzand, Teerhoudend Asfaltgranulaat (TAG), Zand uit de reiniging van TAG, Boorgruis, Bentoniet, Gereinigde grond, Tarragrond, Immobilisaten en stabilisaten. 11.1 . Door RWS wordt de vergelijking met zeefzand gemaakt. Daarvan wordt in de nota van toelichting geoordeeld dat het geen grond is. In dit zeefzand zitten allerhande niet-bodem gerelateerde bestanddelen zoals o.a. gips, piepschuim, glas, keramiek en metaaldeeltjes, etc. Dit is mijns inziens niet vergelijkbaar met granuliet. Op basis van deze vergelijking kan mijns inziens niet worden geoordeeld dat granuliet een bouwstof is.

11.1

Liz van Duin, directeur DGWB/WOM
Ruud Splitthoff, directeur Leefomgeving RWS
Nel Aland, directeur RWS/BS
Arno Valkhof, directeur Netwerkmanagement RWS ON

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e
Senior Beleidsmedewerker

M +31(0)6-10.2.e
10.2.e@minienw.nl

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/179813

Datum
15 augustus 2019

memo

Directeurenoverleg granuliet 21 augustus '19

Doel

11.1

Voorgesteld besluit

11.1

Aanleiding

Er loopt op dit moment een handhavingszaak (RWS) tegen de toepassing van granuliet in diepe plassen. Granuliet is een bijproduct van de productie van 'graniet granulaat'. Graniet granulaat wordt in grote hoeveelheden toegepast in de asfaltindustrie. Granuliet Import Benelux (GIB) is hiervoor één van de belangrijkste leveranciers. Door de handhaving komt de productie van graniet granulaat in gevaar. 10.2.e en 11.1

Achtergrond

Sinds het voorjaar van 2018 loopt er bij RWS een handhavingszaak tegen de toepassing van 'granuliet' in diepe plassen. 10.2.e en 11.1

11.1

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum

15 augustus 2019

10.2.e en 11.1

[Redacted text block]

Kernpunten dossier

11.1

[Redacted text block]

Politieke context

10.2.e en 11.1

[Redacted text block]

10.2.e

Senior Beleidsmedewerker

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum

15 augustus 2019

22

verslag

Betreft	Granuliet
Vergaderdatum en -tijd	26 augustus 2019
Vergaderplaats	Den Haag
Deelnemers	10.2.e Ruud Splitthoff (IenW/RWS), 10.2.e

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergronden en Marien
Bodem, Ondergrond en Wadden

Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e
Coördinerend
Beleidsmedewerker

T 10.2.e
M +31(0)6-10.2.e
10.2.e@minienw.nl

Datum

30 augustus 2019

Kenmerk

IENW/BSK-2019/185786

Afgelopen maanden hebben vertegenwoordigers van Bontrup/GIB met diverse personen van RWS en IenW gesproken over de moeilijkheden die bij het toepassen van zgn. granuliet (ook wel Noordse Leem genoemd) zijn ontstaan. Dit is een product dat vrijkomt bij de productie van steenslag voor spoorwegen en asfalt uit natuursteen.

De afgelopen 20 jaar is granuliet op diverse locaties toegepast onder het Besluit Bodemkwaliteit als grond. Bij een voorgenomen toepassing in een diepe plas in Oost-Nederland is door bevoegd gezag (RWS) geoordeeld dat het hier om een bouwstof zou gaan. 11.1

11.1

Bij de toepassing als grond zal granuliet uiteraard aan alle eisen moeten voldoen die de regelgeving hieraan stelt. Het bevoegd gezag zal op de naleving hiervan toezien.

11.1

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum

26 augustus 2019

10.2.g

DG Rijkswaterstaat
Michèle Blom

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
10.2.e
Senior Beleidsmedewerker

M +31(0)6-**10.2.e**
10.2.e@minienw.nl

Datum
10 oktober 2019

memo

Standpunt Granuliet

Geachte mevrouw Blom (*Beste Michèle*),

Hierbij informeer ik u over mijn standpunt betreffende het kenmerken van granuliet¹ als grond en de wijze waarop granuliet wordt gecertificeerd.

Naar aanleiding van een bij regio Oost-Nederland lopende handhavingszaak is begin dit jaar RWS-WVL (Bodem+) en de afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden van DGWB betrokken bij de vraag of granuliet een bouwstof is of grond. In samenhang daarmee ligt ook de vraag voor of granuliet op de juiste wijze is gecertificeerd (o.g.v. normdocument BRL 9321).

In eerste instantie is de vraag - is granuliet een bouwstof of grond - behandeld door specialisten van WVL, ILT en RWS ON en zijn definities en standpunten verkend. Vanuit deze specialistische benadering zijn in april en juni conceptnotities gemaakt. **11.1**

[Redacted text block containing multiple lines of yellowed-out content]

Het standpunt en de onderbouwing is 18 juli 2019 besproken met de afdelingen van RWS, ILT en DGWB. Vervolgens is op 27 augustus 2019 overleg gevoerd tussen de betrokken directeuren (gespreksnotitie bijgevoegd). In dit overleg is afgesproken op welke wijze de ondernemer (Granuliet Import Benelux) wordt geïnformeerd over het standpunt.

¹ Granuliet is een bijproduct van de productie van 'graniet granulaat'. Graniet granulaat wordt in grote hoeveelheden toegepast in de asfaltindustrie. Granuliet Import Benelux (GIB) is hiervoor één van de belangrijkste leveranciers.

11.1

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Datum
10 oktober 2019

Hoogachtend,

Directeur-Generaal Water en Bodem,

10:2e

Dhr. drs. P.R. Heij

10:2e

Minister MenW en Minister van IenW

BestuurskernDir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
WaddenDen Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag**Contactpersoon****10.2.e**
Senior BeleidsmedewerkerM +31(0)6 **10.2.e**
10.2.e@minienw.nl

nota ter informatie

Granuliet/grond

Datum

17 januari 2020

Kenmerk

IENW/BSK-2020/14961

Bijlage(n)

2

Inleiding/aanleiding

Zembla bereidt een uitzending voor, in navolging van de eerdere uitzending 'Gokken met baggerspecie' van 23 september 2019. Deze nieuwe uitzending gaat over de toepassing van Granuliet in een diepe plas – project Over de Maas – in de gemeente West, Maas en Waal. Toepassing in het project 'Over de Maas' is een privaat project. Rijkswaterstaat is voor deze diepe plas het bevoegd gezag. **11:1**

DGWB heeft het beleidsstandpunt ingenomen dat granuliet grond is en hierover Rijkswaterstaat geïnformeerd. **11:1**

Samenvatting

Granuliet komt als restproduct vrij bij de productie van granietgranulaat uit brokken graniet. Het is een relatief schoon materiaal met afdichtende eigenschappen. De eigenschappen van het materiaal zijn op onderdelen anders dan de gemiddelde Nederlandse grond. Het besluit bodemkwaliteit kent twee soorten producten grond/bagger en bouwstoffen. Aan deze producten worden verschillende eisen gesteld. De toepassingsmogelijkheden voor grond zijn ruimer, een bouwstof mag bijvoorbeeld niet worden toegepast in een diepe plas. In de praktijk is discussie over de vraag of granuliet moet worden gekenmerkt als een bouwstof of grond. **10.2.e en 11.1**

10.2.e en 11.1

Op dit moment wordt Granuliet toegepast in een diepe plas, project Over de Maas. Rijkswaterstaat houdt toezicht op de toepassing van het Granuliet en handhaaft waar nodig. Dit doet Rijkswaterstaat door het uitvoeren van steekproefsgewijze fysieke controles, door monsterneming uit schepen die het Granuliet aanvoeren.

Krachtenveld

10.2.g

Politieke context

11.1

Afstemming

11.1

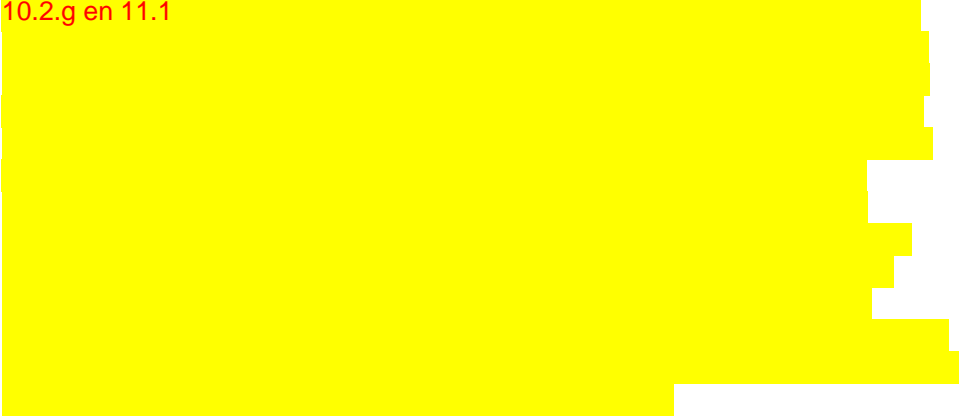
10.2.e

Senior Beleidsmedewerker

Toelichting

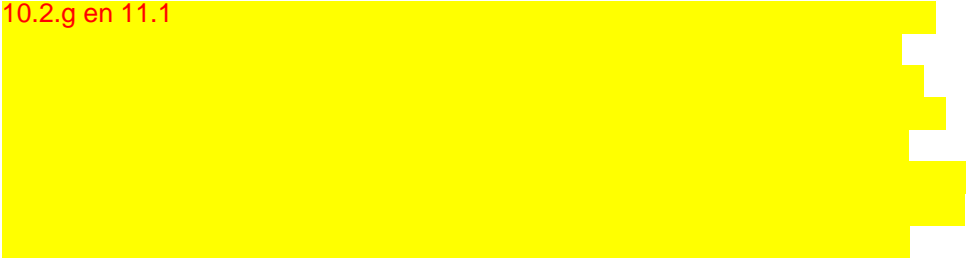
Granietgranulaat Granuliet

10.2.g en 11.1

A large rectangular area of the document is redacted with a solid yellow background, covering approximately 10 lines of text.

Granuliet

10.2.g en 11.1

A large rectangular area of the document is redacted with a solid yellow background, covering approximately 10 lines of text.A single line of text is redacted with a solid yellow background.

Granuliet grond?

11.1

A large rectangular area of the document is redacted with a solid yellow background, covering approximately 15 lines of text.

Toezicht en Handhaving Rijkswaterstaat

11.1

A large rectangular area of the document is redacted with a solid yellow background, covering approximately 5 lines of text.

11.1

Certificering

10.2.g en 11.1

agenda

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergronden en Marien
Bodem, Ondergrond en Wadden

Contactpersoon

10.2.e

Coördinerend

Beleidsmedewerker

M +31(0)6 10.2.e

10.2.e@minienw.nl

Datum

21 januari 2020

Betreft	PFAS
Vergaderdatum	4 februari 2020
Vergadertijd	17:00 – 17:45
Vergaderplaats	Rijnzaal
Deelnemers	Minister van MenW Peter Heij (DGWB) Liz van Duin (DGWB) 10.2.e (DGWB) 10.2.e (DGWB) 10.2.e (secretaris, DGWB) 10.2.e (DGMI) 10.2.e (HBJZ) 10.2.e (RWS) 10.2.e (RWS) 10.2.e (RWS) 10.2.e (ILT) 10.2.e (DCO) 10.2.e (DBO)

---

1. Themabespreking diepe plassen

bijlage 3a: oplegnotitie themabespreking diepe plassen

BRW

bijlage 3c: antwoorden op vragen over notitie diepe plassen

2. Granuliet (Zembla uitzending 6 februari)

bijlage 4a: nota over granuliet

bijlage 4b: antwoord op vragen Ministers over nota granuliet (nazending)

3. Lozingsvergunning afvalwater met PFAS

bijlage 5: handreiking afvalwaterlozingen

Volgend overleg: dinsdag 11 februari (15:15 – 16:00)

Ter informatie

bijlage 1: verslag 30 januari

bijlage 2: dashboard PFAS

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Contactpersoon

10.2.e
Coördinerend
Beleidsmedewerker

M +31(0)6-10.2.e
10.2.e@minienw.nl

Datum

31 januari 2020

verslag

Betreft	overleg met Minister over PFAS
Vergaderdatum en -tijd	30 januari 2020
Aanwezigen	Minister van MenW Peter Heij (DGWB) Liz van Duin (DGWB) 10.2.e (DGWB) 10.2.e (secretaris, DGWB) 10.2.e (DGMI) 10.2.e (HBJZ) 10.2.e (DCO) 10.2.e (DBO) 10.2.e (PA) 10.2.e (RIVM) 10.2.e (RIVM)

---

1. Opening

- Minister heeft een aantal opmerkingen en vragen n.a.v. verslag.

2. INEV's PFAS

- 11.1
- 11.1

3. Voorbespreking BO

- 11.1

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

4. Volgend overleg

dinsdag 4 februari (17:00 – 17:45)

Datum

16 januari 2020

Bijlage 3a

Onderwerp: Themabespreking diepe plassen

DG/Directie: DGWB/WOM

Inleiding

11.1 [Redacted text block]

Doel:

11.1 [Redacted text block]

Korte inhoud:

11.1 [Redacted text block]

11.1 [Redacted text block]

11.1 [Redacted text block]

11.1 [redacted]
[redacted]

11.1 [redacted]
[redacted]

Grond

11.1 [redacted]
[redacted]

Definitief handelingskader

11.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

In bijlage 3c worden de door u gestelde vragen beantwoord.

BIJLAGE 3c

Antwoord op vragen Minister inzake notitie diepe plassen

Op 27 januari ontvingen wij uw vragen opgetekend in de notitie over diepe plassen. Onderstaand vindt u de antwoorden.

1. Wanneer kan grond/bagger tot HVN in alle plassen? 11.1

- 11.1
- 11.1
- 11.1
- 11.1
- 11.1
- 11.1

2. Wanneer kan grond/bagger in een concentratie > HVN in een diepe plas? 11.1

- 11.1

3. Wat is de status van het nieuw milieu hygiënisch toetsingskader? Met wie en hoe is dit afgestemd?

- In de brief van 11 december 2018 (Kamerstukken II 2018/19, 30015, 56) heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over het voorgenomen bodembeleid. In deze brief kondigde u aan dat met de Omgevingswet het toetsingskader voor toepassen van grond in diepe plassen met betrekking tot beïnvloeding van de waterkwaliteit zal worden verbeterd. Dit betreft de verankering van het nieuw milieuhygiënisch toetsingskader (MHT) voor diepe plassen in regelgeving.
- 11.1
- 11.1
- 11.1

4. Bij zowel het invullen van de zorgplichten als het vaststellen van gebied specifiek beleid moet bescherming van de bodem, grondwater en het oppervlaktewater geborgd worden. Hiervoor bestaat geen formeel juridisch beoordelingskader. Nader toelichten?

- De Circulaire herinrichting van diepe plassen is vastgesteld door de voormalige Staatssecretaris van IenM en richt zich tot de bevoegde gezagen voor het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen. Het doel van de circulaire is om informatie te geven over verantwoord toepassen. Het huidige toetsingskader voor het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen is gebaseerd op de zorgplicht van het Bbk.
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- Uiteraard gelden bij het nemen van een besluit omtrent invulling van de zorgplichten wel de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

5. Bij hoeveel type 1 en type 2 plassen kan relatief eenvoudig een onderzoek naar de geohydrologische situatie worden uitgevoerd.

a. Om hoeveel diepe plassen gaat dit en hoe lang gaat dit duren?

- 11.1 [redacted]

b. Wordt hierbij de Unie van Waterschappen betrokken?

- 11.1 [redacted]

6. De uitvoering van de pilots en de oplevering van de methodiek moet sneller. Hoe kunnen wij dat doen of wat kan er tussentijds wel?

- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]

---

¹ Type 1: plassen langs de rivier en verbonden met de rivier (de drie pilot plassen)

Type 2: plassen langs de rivier en geïsoleerd van de rivier (plassen bij de Grensmaas)

Type 3: Plassen in het binnenland

- 11.1 [redacted]

7. *Kan een lokale maximale waarde die op 26 februari met de commissie van deskundigen wordt besproken ook gebruikt worden voor de afleiding van een voorlopige waarde, bijvoorbeeld 80% van de berekende lokale maximale waarde?*

- 11.1 [redacted]
- 11.1 [redacted]

8. *Wanneer de acceptatienormen de waterkwaliteit doelstellingen belemmeren bestaan er twee mogelijkheden; acceptatienormen naar beneden bijstellen of onderbouwde redeneerlijn dat de omgevingskwaliteit toeneemt bij toepassing van baggerspecie in een diepe plas.*

a. *Hanteren wij deze redeneerlijn elders ook?*

- 11.1 [redacted]

b. *Is grond aan de oppervlakte dan te vergelijken met toepassing in het grondwater?*

- 11.1 [redacted]

9. *Er zijn diverse ontwikkelingen waarvoor initiatiefnemers een lokale maximale waarde willen vaststellen; diepe plas marswaard bij Zutphen, vrijliggende diepe plassen van K3 Delta, project Over de Maas, Grensmaas consortium. Wat is er mogelijk voor deze diep plassen tot HNV?*

- 11.1 [redacted]

Minister MenW en Minister van IenW

BestuurskernDir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
WaddenDen Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag**Contactpersoon****10.2.e**

Senior Beleidsmedewerker

M +31(0)6 **10.2.e**
10.2.e@minienw.nl**Datum**

2 februari 2020

Kenmerk

IenW/BSK-2020/21213

Bijlage(n)

nota ter informatie

granuliet aanvullende vragen

Inleiding

U bent onlangs met een nota geïnformeerd, bijgevoegd, over de casus granuliet en een in voorbereiding zijnde Zembla uitzending. Inmiddels is bekend dat de Zembla uitzending op 6 februari aanstaande plaatsvindt. De uitzending heeft als titel 'De afvaldump door Rijkswaterstaat'. In vervolg op de nota heeft u vragen gesteld, deze worden met deze nota beantwoord. Daarnaast zijn nieuwe vragen van Zembla beantwoord. De beantwoording van deze vragen is ook bijgevoegd.

Samenvatting**11.1**

De uitzending wordt bekeken en een reactie voorbereid. Hierover wordt u spoedig na de uitzending geïnformeerd.

Afstemming

Afgestemd met RWS en DGMI.

Beantwoording vragen n.a.v. nota granuliet**Vraag 1**

Naast de toepassing van granuliet in diepe plassen kent granuliet ook andere nuttige toepassingen o.a. als toeslagmiddel in de baksteenindustrie. Hoe werkt dat? (RWS).

Antwoord 1

Bij het breken van grote stukken graniet voor de productie van steenslag (voor gebruik in bijv. asfalt) ontstaat 'granuliet'. Granuliet is een relatief schone

minerale reststof die ook voor andere nuttige toepassingen dan opvullen van een diepe plas kan worden toegepast. Dit granuliet wordt ook als gedeeltelijke vervanger van klei in de baksteenindustrie gebruikt. Er zijn ook werken bekend waar het granuliet als grond voor ophoging of in civiele werken op de landbodem is toegepast. De hoeveelheid granuliet die via deze route nuttig toegepast kan worden is beperkt van volume en kleiner dan de hoeveelheid die bij productie vrijkomt.

Vraag 2

11.1

11.1

Antwoord 2

DGMI heeft aangegeven dat het LAP geen specifieke informatie bevat over deze casus. Als het LAP geen specifiek sectorplan of minimum standaard kent, is het aan bevoegd gezag om er een uitspraak over te doen met inachtneming van het algemene beleid (verwerking volgens de afval hiërarchie, rekening houden met het moratorium op storten ed). Op grond van het Besluit bodemkwaliteit kan het toepassen van granuliet als grond in een diepe plas worden gezien als een nuttige toepassing, mits aan alle eisen van het Besluit bodemkwaliteit wordt voldaan. 11.1

Er is op dit moment te weinig informatie beschikbaar om te bezien of er alternatieve verwerkingsmethoden zijn die hoger in de afval hiërarchie staan. Het sectorplan 39 (Grond) in het LAP wordt dan ook nu niet gewijzigd.

Vraag 3

11.1

Antwoord 3

Zembla zendt uit op 6 februari aanstaande. 11.1

11.1

11.1

Vraag 4

11.1

Antwoord 4

11.1

11.1

GIB/Bontrup noemde het materiaal voorheen Noordse leem of Rhona leem.

11.1

Daarnaast stelt het Besluit bodemkwaliteit ook eisen aan de korrelgrootte van de deeltjes en dat de grond moet zijn opgebouwd uit mineralen. Aan deze eisen voldoet granuliet ook.

11.1

Vraag 5

Wat is nu precies het vervolg?

Antwoord 5

11.1

Vraag 6

Er sprake is van een onafhankelijk oordeel bij de beoordeling van de vraag of granuliet grond is of een **bouwstof**.

Antwoord 6

Granuliet Import Benelux beschikt voor granuliet sinds 2009 over een productcertificaat conform de BRL 9321. Het certificaat is afgegeven door Intron Certificatie BV en gekenmerkt als industriezand. Intron Certificatie BV is een certificerende instelling en wordt gecontroleerd door de Raad voor Accreditatie. In het productcertificaat is aangegeven dat het industriezand voldoet aan de relevante eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Voor het product is op basis van het certificaat een erkende kwaliteitsverklaring afgegeven. Het voornoemde is onderdeel van het privaat publieke stelsel voor de kwaliteitsborging in het bodembeheer.

Vraag 7

Hoe het zit met de toepassing van granuliet in het buitenland. Speekt daar een vergelijkbare discussie?

Antwoord 7

11:1

Beantwoording vragen Zembla

Vraag 1

In de eerdere reactie stelt het ministerie van I&M dat granuliet als grond wordt gekwalificeerd onder het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Wij hebben dit voorgelegd aan deskundigen van onder meer de Universiteit Wageningen en Deltares. Zij verklaren dat granuliet niet als grond kan worden gezien onder het Bbk, onder meer vanwege het zeer lage organisch gehalte van de stof. Specialist van de overheid trekken in juni 2019 dezelfde conclusie. Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 1

Granuliet bevat inderdaad een laag organisch stofgehalte. In Nederland komt echter ook grond voor met vrijwel geen organisch stof, bijvoorbeeld dekzanden. Een materiaal met een laag organisch stofgehalte kan op basis van het Besluit bodemkwaliteit ook als grond worden gekwalificeerd en ook duurzaam een bodemfunctie vervullen, mits het materiaal milieu hygiënisch verantwoord wordt toegepast. Hiervoor zijn regels gesteld in het Besluit bodemkwaliteit.

Vraag 2

In uw vorige mail schrijft u dat het Implementatieteam (IT) in 2009 het onderwerp granuliet bespreekt en het de status grond geeft. Dit moet vervolgens worden uitgewerkt in een aanpassing van de BRL. Deze aanpassing is echter niet door de Toetsingscommissie Bbk overgenomen, waardoor de wijziging niet is doorgevoerd. Het advies uit 2009 is dus geen basis om granuliet als grond te beschouwen. Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 2

De definitie voor grond in het Besluit bodemkwaliteit bepaalt of een materiaal als grond kan worden gekenmerkt. Deze definitie is dan ook de basis om granuliet als grond te kenmerken. Granuliet wordt op dit moment als grond geleverd met een erkende kwaliteitsverklaring op grond van de BRL 9321.

Vraag 3

Granuliet is volgens de definitie van het Bbk geen grond. Toch is het materiaal onder de noemer grond toegepast in een verondieping. Volgens oud-officier van justitie Gustaaf Biezeveld overtreedt Graniet Import Benelux/Bontrup hiermee de Wet Bodembescherming en is de overheid behulpzaam geweest bij de illegale stort van een afvalstof. Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 3

Een materiaal kan in het kader van het Besluit bodemkwaliteit worden gekenmerkt als grond of een bouwstof. De indeling van het Besluit bodemkwaliteit in deze categorieën kan soms interpretatievragen oproepen. Granuliet wordt gekwalificeerd als grond onder het Besluit bodemkwaliteit en is een relatief schoon materiaal. Licht verontreinigde grond en baggerspecie kan in een diepe plas worden toegepast mits de verondieping als nuttig en functioneel kan worden gekenmerkt. Dat is bij het project 'over de Maas' het geval en daarmee is niet sprake van een illegale stort.

Vraag 4

Door deskundigen wordt verklaard dat BRL 9321 niet van toepassing is op granuliet. Dit wordt in juni 2019 ook geconcludeerd door specialisten van de overheid. Desondanks accepteert Rijkswaterstaat een aanmelding van een partij granuliet met certificaat BRL 9321. Waarom is hiervoor gekozen?

Antwoord 4

Door het ministerie van IenW is aangegeven dat er geen bezwaar is tegen de huidige wijze van certificeren van granuliet (o.g.v. normdocument BRL 9321). Dit in afwachting van een nieuw te ontwikkelen normdocument (BRL9344). RWS handelt overeenkomstig dit standpunt.

Vraag 5

Graniet Import Benelux voegt een flocculant aan het granuliet toe. Van dit chemische middel is niet bekend hoe dit zich op lange termijn in een waterbodem gedraagt. Hoe is dit meegenomen in het besluit om granuliet toe te staan in een verondieping?

Antwoord 5

Het gebruik van dit flocculant is gangbaar en bekend, tevens toegestaan volgens Europese en Nederlandse wet- en regelgeving. Zowel meetwaarden door leverancier GIB als handhavingsmeetwaarden door RWS tonen aan dat geen gehalten aanwezig zijn boven de detectielimieten in het granuliet. Zie ook uit onderzoek aangeleverd door GIB:

Royal HasKoning (23 mei 2019):

De flocculant is intrinsiek op basis van Europese wet- en regelgeving beoordeeld als niet persistent, niet bioaccumulerend en niet toxisch. Dit verklaart ook het gebruik van de flocculant bij onder andere de zuivering van drinkwater, de behandeling van afvalwater, als bodemverbeteraar en ter beperking van erosie op bouwplaatsen. Het gebruik van de flocculant in het productieproces zal om die reden niet leiden tot een, ten opzichte van het niet steekvaste product, toevoeging van een verontreiniging. Het gebruik van de flocculant bij de productie van het steekvaste product (granuliet of Noordse Leem) en de aansluitende toepassing van het product heeft om diezelfde reden

geen effect op de milieuhygiënische kwaliteit van de omgeving.

Uit SoilConsult (19 juni 2019):

Ter controle op de aanwezigheid van restanten van deze flocculant in de ontwaterde Granuliet, zijn twee monsters geanalyseerd op acrylamide:

- 1] een vers ontwaterd kleimonster, rechtstreeks uit de productie en
- 2] een ca. 4 j oud monster uit de voorraad.

De analyses zijn uitgevoerd door het laboratorium RPS Analyses BV uit Breda. De analysecertificaten zijn opgenomen in de bijlagen. Hieruit blijkt dat het gehalte acrylamide in beide monsters beneden de detectiegrens van 0,1 mg/kg droge stof ligt.

Op basis van de analyseresultaten zijn er voor wat betreft de aanwezigheid van (restanten) acrylamide in de onderzochte granulietklei geen risico's voor mens en milieu te verwachten.

Vraag 6

De partij granuliet is twee keer aangemeld bij het bevoegd gezag RWS-Zuid. De melding is door de bevoegde ambtenaren behandeld en geweigerd. Uiteindelijk heeft DG Rijkswaterstaat Michèle Blom de opdracht gegeven aan RWS-Zuid om hun besluit terug te draaien en de melding toch te accepteren. Waarom heeft zij de partij granuliet uiteindelijk toch toegelaten?

Antwoord 6

Rijkswaterstaat heeft het ministerie gevraagd om een beleidsstandpunt in te nemen over de vraag of granuliet als grond kan worden gekenmerkt conform de huidige wet- en regelgeving. Het ministerie heeft, in overleg met RWS en ILT, bepaald dat granuliet blijvend als grond kan worden gekenmerkt. Rijkswaterstaat handelt in de praktijk overeenkomstig dit standpunt.

Vraag 7

Wij begrijpen dat oud-minister Zijlstra zich ook met dit dossier heeft bemoeid. Wat is de invloed van dhr. Zijlstra geweest op de besluitvorming bij Rijkswaterstaat?

Antwoord 7

De heer Zijlstra heeft vanuit zijn betrokkenheid bij het bedrijf aandacht gevraagd voor de materie. Dit heeft geen invloed gehad op de inhoud van het besluit.

10.2.e

Senior beleidsmedewerker